

PREKMURJE ALI SLOVENSKA KRAJINA

Dragi g. urednik!*

Pišete mi naj Vam napišem studijo o tem, ali naj bo Prekmurje ali Slovenska Krajina. Zdi se mi, da je o tem že dovolj napisano.

Napisal sem (v slovenščini in v francoščini) knjižico „Prekmurje“. Potem sem polemično o tem pisal v „Slovincu“ dne 15. maja 1936 in istotako še v „Slovincu“ v prvi polovici meseca junija 1936.

Tu sem omenjal, da se je že v srednjem veku to ime naredilo in rabilo v somboteljskem shematizmu še 1914. leta. V slovenski (književnoslovenski) literaturi pa so se rabili izrazi, ki jih je zbral Vilko Novak v knjigi „Slovenska Krajina“, str. 40. Tako govori Anton Murko (1832) o „Slovincih v zapadnih distriktih Ogrske,“ Stanko Vraz o „ogrski slovenščini“ (1834), Kozler (1844) „Slovinci na Ogrskem,“ Božidar Raič (1863) o „Prekmurcih“, o „Prekmurskih knjižnikih pa knjigah“ (1870). Potem je napisal, kakor je to vse tam navedeno, Anton Trstenjak l. 1884 „Navade v Prekmurcih.“ L. 1900 ugotavlja, da „za nje se Slovenci dolgo niso zanimali — — — Šele, ko je Miklošič uvedel v svoje znanstvene preiskave jezik Ogrskih Slovencev — — — so se začeli Slovenci bolj zanimati za svoje brate preko Mure“ (Podčrtal dr. Slavič). Božidar Flegerič je objavil l. 1878. „Prekmurske glasove.“ L. 1882 je priobčil Jakob Meško črtico „Prekmurci“.

Na Štajerskem, zlasti med panonskimi Slovenci, ki so bolj poznali „Ogrske Slovence,“ pa je od nekaj bilo znano ime Prekmurec, Prekmurje, prekmurski, prekmurščina.

Ko sem dal svoji knjižici ime Prekmurje, nisem povedal s tem nič novega. Saj sem bil tudi določen za referenta o „Prek-

* Za pismo, ki je že za „Mladega Prekmurca“ nekaka „studija“, se g. univerzitetnemu profesorju toplo zahvaljujem. Urednik.

murju" pri Narodnem svetu in se je l. 1918 ustanovil narodni svet za „Prekmurje“ po inicijativi Božidarja Severa, ki je pozneje tudi dal delati občinske table z napisi „Prekmurje“. Kakor je meni bilo ime „Prekmurje“ znano od mladih nog, ravno tako dr. Kovačiču, ki je spisal „Slovensko Štajersko in Prekmurje.“ Izvenprekmurski Slovenci so torej poznali samo „Prekmurje“, za kako drugo ime niso vedeli.

To ime Prekmurje je tudi zelo pravilno in primerno. Saj imamo tudi Medjimurje, narejeno po Muri. Ime je seveda narejeno s stališča celotne Slovenije. S središča Slovenije gledano je ta krajina „prek Mure.“ Tako se je tudi Cisleithanija in Transleithanija (Madjarska) imenovala s stališča Dunaja, prej središča habsburške monarhije. Enako se govori tudi o „Prečanih“ s stališča Beograda, glavnega mesta Jugoslavije.

Tako je tudi g. Klekl imel po prevratu pri svojih „Novinah“ napis „list za prekmurske Slovence“ in kmalu potem „glasilo prekmurskih Slovencev.“ Šele nazadnje je spremenil v „Glasilo Slovenske Krajine.“

Ime Prekmurje je torej popolnoma upravičene. Kar v zadnjem času nekateri Prekmurci navajajo proti temu nazivu, je vse prazno. Naziv Slovenska Krajina bi bil na mestu, če bi bila ta pokrajina del Madjarske. V Sloveniji pa nima smisla. V Sloveniji so vse pokrajine slovenske. Povrh je naziv „Slovenska Krajina“ historično dokumentiran za dolensko Kranjsko. Nedavno sem nekje čital o „Slovenski Krajini“ in dolgo nisem vedel, ali misli Prekmurje ali kranjsko Slovensko Krajino ali slovensko krajino vobče. Na Kranjskem je Suha Krajina in Bela Krajina. To ima pomen. Toda v Sloveniji imenovati še zdaj en del Slovenska Krajina, nima misla (podčrtal ur.).

Mislím, da sem Vam s tem dovolj jasno razložil svoje stališče o tej stvari. Kake studije pa jaz ne bom zdaj pisal, ker bi se moral ponavljati.

V lepe prekmurske Bistrice Vam pošiljam najlepše prekmurske pozdrave!

Vdani

Dr. Matija Slavič.